

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 10Co/111/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1212224776
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ayše Pružinec - Eren
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1212224776.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ayše Pružinec Eren a členov senátu JUDr. Michaely Frimmelovej a JUDr. Zuzany Kučerovej v právnej veci žalobcov: 1/. P. A., A.. XX. XX. XXXX, W. W. Č.. XXX, W., Č. H., X/ M. A., A.. XX. XX. XXXX, W. W. Č.. XXX, W., Č. H., X/ Y. A., A.. XX. XX. XXXX, W. W. Č.. XXX, W., Č. H., X/ U. A., W. W. Č.. XXX, W., Č. H., žalobcovia 1/ až 4/ zastúpení advokátom: Dr. Miroslav Králik, Grösslingova ul. č. 4, Bratislava, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, IČO: 00 686 832, Mlynské nivy č. 44/a, Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcov 1/ až 4/ proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 29. apríla 2019, č. k. 18C/189/2012 - 346, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým nárok žalobcov 1/, 2/, 3/ a 4/ na náhradu škody zamietol **m e n í t a k**, že žalovaný **j e p o v i n n ý** zaplatiť žalobcom 1/, 2/ 3/ a 4/ spoločne a nerozdielne istinu 1. 254, 08 eur s 9, 25 % úrokom z omeškania ročne od 12. 07. 2011 do zaplatenia a vo výroku, ktorým nárok žalobcov 1/, 2/, 3/ a 4/ na náhradu nemajetkovej ujmy zamietol, **p o t v r d z u j e**.

Žalobcom 1/, 2/, 3/ a 4/ **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania o náhradu škody v rozsahu 100 %.

Žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania o náhradu nemajetkovej ujmy **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1.

Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcov 1/ až 4/, ktorou sa domáhali uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť im spoločne a nerozdielne sumu 1. 254, 08 eur s príslušenstvom titulom náhrady škody a titulom primeraného zadosťučinenia spoločne a nerozdielne sumu 40. 000 eur a nahradiť trovy konania a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 4 ods. 1 písm. e), § 9 ods. 2, § 19 ods. 1, 2, § 27 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 22 ods. 1, 2 zák. č. 58/1969 Zb., § 8 ods. 1 písm. n), § 40f ods. 2, 3 zák. č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, § 1 ods. 3, § 11a zák. č. 281/2001 Z. z. o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr a vecne tým, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno vzťahujúce sa k ich tvrdeniu, že žalovaný sa pri transpozícii Smernice 90/314 dopustil nesprávneho úradného postupu, vo vzťahu k uplatnenej náhrade škody nepreukázali príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou a napokon ani príčinnú súvislosť medzi tvrdým nesprávnym úradným postupom a uplatnenou nemajetkovou ujmovou formou primeraného zadosťučinenia vo výške 40. 000

eur. Uvedol, že mal vykonaným dokazovaním preukázané, že žalobcovia dňa 03. 03. 2010 uzavreli s cestovnou kanceláriou KARYA TOUR, s. r. o., so sídlom Zámocká 36 v Bratislave, ktorá dňa 09. 07. 2017 (správne 09. 07. 2010, pozn. odvolacieho súdu) ohlásila úpadok, prostredníctvom jej zmluvného partnera cestovnej kancelárie CA Stanislav Goryl, Vendryně písomnú zmluvu o obstaraní zájazdu, na základe ktorej sa cestovná kancelária zaviazala zabezpečiť pre žalobcov pobyt v Turecku v období od 26. 09. 2010 do 06. 10. 2010 za cenu 1. 618 eur, ktorú aj žalobcovia zaplatili s tým, že nebolo sporné, že poisťovňa Allianz- Slovenská poisťovňa, a. s., vyplatila žalobcom z povinného zmluvného poistenia zájazdu pre prípad úpadku cestovnej kancelárie KARYA TOUR, s. r. o., z poistnej zmluvy č. 411006682 sumu spolu vo výške 363, 92 eur a zvyšok v sume 1. 254, 08 eur poisťovňa ani cestovná kancelária žalobcom nevyplatila. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3Co/496/2014 zo dňa 29. 09. 2017 v skutkovo a právne obdobnej veci, v ktorom dospel k záveru, že skutočná škoda mala byť žalobcom spôsobená momentom, keď im poisťovňa Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. nevyplatila celú sumu, ktorú žalobcovia zaplatili za dohodnutý zájazd ale iba jej časť, pričom týmto momentom možno konštatovať, že došlo k zmenšeniu majetkového stavu žalobcov, keď správna aplikácia hmotnoprávnej úpravy zákona č. 58/1969 Zb. a zákona 514/2003 Z. z. závisí od vzniku škody, t. j. okamihu, kedy malo ku škode spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom dôjsť s tým, že Krajský súd ďalej skonštatoval, že pri posudzovaní premlčania nároku na náhradu škody vyplývajúcej z nesprávneho úradného postupu nemožno pri určení počiatku objektívnej premlčacej lehoty vychádzať len z protiprávneho úkonu, či udalosti vyvolávajúcej škodu (nesprávna transpozícia smernice zákonom č. 282/2001 Z. z.), ale je potrebné vychádzať aj zo skutočností, kedy vznikla samotná škoda. Súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobcom bola uhradená suma iba vo výške cca 32, 18 % skutočnej škody s tým, že po odpočítaní poisťovňou uhradenej sumy žalobcom vznikla skutočná škoda v sume 1. 254, 08 eur, keď žalobcovia tvrdili, že škoda im vznikla z dôvodu, že poistná suma pre prípad úpadku cestovnej kancelárie nepokryla nimi zaplatený preddavok na zájazd, a to z dôvodu, že zákon č. 281/2001 Z. z. do § 9 ods. 3 nesprávne transponoval článok 7 Smernice Rady č. 90/314/EHS (ďalej len „Smernica“), podľa ktorého organizátor a/alebo maloobchodník, ako zmluvná strana, musí zabezpečiť dostatočný dôkaz záruky refundácie peňazí, ktoré boli zaplatené za a pre repatriáciu spotrebiteľa v prípade platobnej neschopnosti. K námietke premlčania, ktorú vzniesol žalovaný uviedol, že je nedôvodná, nakoľko skutočná škoda mala byť žalobcom spôsobená momentom, keď im poisťovňa Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. nevyplatila celú sumu, ktorú žalobcovia zaplatili vo výške 1. 618 eur, ale vyplatila im len 323, 60 eur a v marci 2011 doplatila 40, 32 eur, keď týmto momentom možno konštatovať, že došlo k zmenšeniu majetkového stavu žalobcov (obdobne uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. 09. 2017, sp. zn. 3Co/496/2014), pričom správna aplikácia hmotnoprávnej úpravy zákona č. 58/1969 Zb. a zákona č. 514/2003 Z. z. teda závisí od vzniku škody, t. j. od okamihu, kedy malo ku škode spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom dôjsť a ak ku škode došlo pred 01. 07. 2004, treba za doterajší predpis v zmysle § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. považovať zákon č. 58/1969 Zb., inak je potrebné aplikovať zákon č. 514/2003 Z. z. Uvedol, že nakoľko k vzniku škody došlo v marci 2011, uplatnený nárok bolo treba posudzovať už podľa zákona č. 514/2003 Z. z., pričom je alogické, aby objektívna premlčacia lehota začala plynúť skôr ako vznikla samotná škoda, keď žalobcovia vznik škody odvodzovali od zlej transpozície smernice Rady EHS 1990/314/EHS o balíku cestovných a dovolenkových a výletných služieb, konkrétne žalobcovia vytýkali nesprávnu implementáciu výšky garancie v rozsahu určenom článkom 7 Smernice 90/314. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že dospel k záveru, že smernica 90/317, ktorá bola transponovaná do obsahu zákona č. 281/2001 Z. z. o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr a o zmene a doplnení Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov bola transponovaná riadne, čo vyplýva aj z obsahu Predkladacej správy k zákonu č. 281/2001 Z. z., z obsahu Dôvodovej správy k zákonu č. 281/2001 Z. z., ktorých obsahom je aj doložka zlučiteľnosti zákona s právom EÚ, ako aj z tabuľky zhody k zákonu č. 281/2001 Z. z., ktorá poskytuje širšie informácie o tom, či právna úprava SR je kompatibilná s právom ES/EÚ. K tvrdeniu žalobcov, že povinnosť vykonať transpozíciu Smernice 90/314 SR ako členskému štátu vznikla SR až dňom 01. 05. 2004 a táto Smernica bola transponovaná až po vstupe SR do EÚ zákonom č. 186/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 281/2001 Z. z. uviedol, že je nepravdivé, nakoľko v pôvodnom návrhu zákona č. 281/2001 Z. z. v samotnom znení zákona bola v § 11 ods. 3 stanovená povinnosť poistenia zájazdu: „Cestovná kancelária je povinná dohodnúť povinné zmluvné poistenie zájazdu podľa § 9 na poistnú sumu vo výške minimálne 30 % ročných plánovaných tržieb z predaja zájazdov. Ak tieto tržby majú byť nižšie než v predchádzajúcom roku, cestovná kancelária je povinná dohodnúť povinné zmluvné poistenie zájazdu na poistnú sumu vo výške minimálne 30 % týchto tržieb v predchádzajúcom roku“, pričom následne zákonom č. 186/2006 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č.

218/2001 Z. z. sa v § 11 ods. 3 výška poistnej sumy z ročných plánovaných tržieb znížila z minimálne 30 % na 25 % s odôvodnením, že týmto ustanovením sa upravuje výška poistnej sumy ročných plánovaných tržieb pre cestovné kancelárie, keď platná minimálne 30 % sadzba obratu zájazdovej činnosti v Slovenskej republike je vyššia v porovnaní s inými štátmi EÚ, kde sa pohybuje v rozpätí od 0,5 do 15 %. Uviedol, že zaťaženie slovenských cestovných kancelárií plnenie povinnosti preukazovania záruky klientom pre prípad ich úpadku bolo neúmerne vysoké a stavalo ich v európskom konkurenčnom priestore do zjavne nevýhodného postavenia, ktoré je uvedené v dôvodovej správe k predkladanému návrhu zákona č. 186/2006 Z. z., ktorá predstavuje novelu k pôvodnému zneniu zákona č. 281/2001 Z. z. Poukázal na skutočnosť, že zákon č. 186/2006 Z. z. nepredstavuje ani samotnú implementáciu ani ukončenie procesu implementácie Smernice 90/314, je to novela zákona, ktorá vznikla z potreby spresnenia znenia niektorých základných pojmov s tým, že pri rozhodovaní, či smernica bola riadne transponovaná do vnútroštátneho poriadku skúmal, či boli splnené jednotlivé náležitosti, ktoré sú pre takýto postup zavedené. Uviedol, že predpokladom náležitého prebratia smernice je dosiahnutie úplného súladu vnútroštátneho právneho poriadku s jej cieľom a požiadavkami v stanovenej lehote, ďalšou požiadavkou je vykonanie jasnej a presnej notifikácie (oznámenia) príslušných vnútroštátnych transpozičných opatrení Európskej komisii, pričom notifikácia musí jednoznačne obsahovať informácie a texty zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení alebo akýchkoľvek iných ustanovení vnútroštátneho práva a prípadne aj judikatúry vnútroštátnych súdov, ktoré podľa názoru členského štátu zabezpečujú splnenie jednotlivých požiadaviek, ktoré sa im ukladajú smernicou, a ak to smernica vyžaduje, je potrebné zabezpečiť aj splnenie nelegislatívneho aspektu transpozície - zasielanie rôznych informácií, napríklad správ, analýz, tabuliek zhody, či údajov o príslušných implementačných orgánoch. Poukázal na to, že postup Komisie, ktorá dohliada na uplatňovanie predpisov EÚ, pozostáva z viacerých etáp konania, prvou je formálna výzva, ktorú posielala EK dotknutému členskému štátu so žiadosťou o ďalšie informácie, na ktorú musí členský štát Komisii zaslať podrobnú odpoveď v stanovenej lehote, keď na pretrvávajúce problémy EK následne upozorní členský štát v odôvodnenom stanovisku-formálna žiadosť o dodržiavanie práva EÚ a ak by požiadavky náležitej transpozície či implementácie právnych predpisov EÚ neboli splnené, vystavuje sa členský štát nebezpečenstvu začatia konania podľa článku 258 Zmluvy o fungovaní EÚ (ZFEÚ) pre nesplnenie zmluvných povinností, pričom v prípade, že konanie vyústi až do štádia predloženia veci Súdnemu dvoru EÚ a ten rozhodne o nesplnení povinnosti, je členský štát povinný urobiť potrebné opatrenia, aby vyhovel takémuto rozsudku. Objasnil, že ak sa Európska komisia domnieva, že členský štát nesplnil rozsudok Súdneho dvora, môže podľa článku 260 ods. 2 začať druhú fázu konania, ktorá môže vyústiť znovu až do predloženia veci Súdnemu dvoru EÚ, pričom po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy má táto fáza konania rýchlejší priebeh, keď rozsudok v tejto fáze konania už môže obsahovať uloženie finančných sankcií - paušálnej pokuty alebo penále a transpozičná lehota je určená v samotných smerniciach. Poukázal na skutočnosť, že žalobcovia nepreukázali, že došlo k nesprávnej transpozícii Smernice 90/314, nakoľko nepredložili žiaden dôkaz t. j. dokument Európskej komisie, ktorým by Slovenskú republiku vyzvala na odstránenie chýb (nezrovnalostí) v nadväznosti na nesprávnu transpozíciu Smernice 90/314 s tým, že ani samotná novela zákona č. 186/2006 Z. z. sa nezakladala na výzve Európskej komisie, ktorou by žiadala nápravu v spôsobe a/alebo v rozsahu implementácie Smernice 90/314, keď dôvodom novely zákona bolo spresnenie znenia niektorých základných pojmov a upravilo sa percento výšky poistnej sumy z ročných plánovaných tržieb z predaja zájazdov, pri plnení povinnosti preukazovania záruky pre prípad úpadku cestovných kancelárií. K nároku, ktorý si žalobcovia uplatnili titulom náhrady škody uviedol, že už v čase dojednania zájazdu, resp. podpise zmluvy sa mali možnosť oboznámiť so znením § 9 v nadväznosti na § 11 ods. 3 zákona č. 281/2001 Z. z., ktorého obsahom je povinnosť cestovnej kancelárie si dohodnúť poistenie zájazdu, na základe ktorého vzniká objednávateľovi právo na poistné plnenie v prípadoch, keď cestovná kancelária z dôvodu svojho úpadku nedokáže plniť svoje povinnosti, ku ktorým sa písomne zaviazala, pričom výška poistenia pre prípad úpadku je minimálne 25 % z plánovaných tržieb alebo z dosiahnutých tržieb. Uviedol, že CK Karya Tour mala s poisťovňou Allianz - Slovenská poisťovňa a.s. uzatvorené poistenie zájazdu pre prípad úpadku cestovnej kancelárie, CK Karya Tour bola poistená na sumu 550. 000 eur, pričom po úpadku CK Karya Tour a po doplatení poistnej sumy v období marca 2011 poisťovňou, žalobcom podľa ich tvrdenia vznikla škoda vo výške 1. 254, 08 eur s tým, že v zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 7/2005 o konkurze a reštrukturalizácii v znení platnom ku dňu úpadku (09. 07. 2010) CK Karya Tour dlžník je v úpadku, ak je platobne neschopný alebo predĺžený a ak dlžník podá návrh na povolenie reštrukturalizácie alebo návrh na vyhlásenie konkurzu, rozumie sa tým, že je v úpadku, a preto mali žalobcovia uspokojenie svojej pohľadávky v prvom rade žiadať od spoločnosti Karya Tour a to aj v prípade vyhlásenia konkurzu v dôsledku úpadku spoločnosti, keď Karya Tour bola uznesením Okresného Bratislava I č. k. 33CbR/69/2013 (správne spisová značka, pozn. odvolacieho

súdu) zo dňa 10. 02. 2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24. 03. 2015 zrušená bez likvidácie a následne bola dňa 27. 05. 2015 vymazaná z obchodného registra, pričom dôvodom zrušenia predmetnej obchodnej spoločnosti bola skutočnosť, že ku dňu 04. 04. 2012 bol z obchodného registra vymazaný jediný konateľ spoločnosti Karya Tour, s.r.o. Súd prvej inštancie uviedol, že z uvedeného vyplýva, že žalobcovia v prvom rade mohli vymáhať svoju škodu, ktorá im vznikla v marci 2011 od Karya Tour, ktorá škodu spôsobila. K nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy spolu vo výške 40. 000 eur súd prvej inštancie uviedol, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy možno priznať len v súvislosti s nezákonným rozhodnutím orgánu štátu, alebo ak došlo k nesprávnemu úradnému postupu a nemajetková ujma vznikla v príčinnej súvislosti s týmto nesprávnym úradným postupom, pričom nestačí len tvrdenie, že nemajetková ujma vznikla, pričom musí byť preukázaná príčinná súvislosť medzi vznikom nemajetkovej ujmy a nesprávnym úradným postupom, avšak v danom prípade nemal za preukázanú príčinnú súvislosť medzi žalobcami tvrdeným nesprávnym úradným postupom a uplatnenou nemajetkovou ujmovou formou primeraného zadosťučinenia vo výške 40. 000 eur, preto aj v tejto časti žalobu zamietol ako nedôvodnú. Výrok, ktorým rozhodol o náhrade trov konania odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 C. s. p. a vecne úspechom žalovaného v konaní, ktorému náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy v konaní nevznikli.

2.

Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia 1/ až 4/ v zákonnej lehote odvolanie a navrhli ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a v prípade, ak sa odvolací súd nestotožní s ich právnym názorom uvedeným v odvolaní, navrhli položiť Súdnemu dvoru EÚ prejudiciálnu otázku, zodpovedaním ktorej by Súdny dvor EÚ poskytol právny názor, či zo strany žalovaného došlo k riadnej transpozícii článku 7 Smernice 90/314 do právneho poriadku Slovenskej republiky v znení: „Je vnútroštátny právny predpis správnym prevzatím článku 7 Smernice 90/314, keď je vo vnútroštátnom právnom predpise obmedzená požiadavka na krytie rizika poistnou zmluvou alebo bankovou zárukou, ktorej výška by mala byť rovná minimálne 25 % ročných plánovaných tržieb z predaja zájazdov, resp. ak tieto tržby majú byť nižšie než v predchádzajúcom roku, cestovná kancelária je povinná dohodnúť povinné zmluvné poistenie na poistnú sumu vo výške minimálne 25 % týchto tržieb v predchádzajúcom roku?“. Uviedli, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď dospel k záveru, že neunesli dôkazné bremeno vzťahujúce sa k ich tvrdeniu nesprávneho úradného postupu pri transpozícii Smernice 90/314, nakoľko v zmysle judikatúry Súdneho dvora EÚ, ktorá predstavuje záväzný prameň práva Únie, náhradu škody nemožno viazať na požiadavku, aby Súdny dvor EÚ predtým konštatoval porušenie únieového práva dotknutým členským štátom v rámci konania o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEU (Dánske Slagterier, C- 445/06, 24. 3. 2009, bod 37; Dillenkofer, C-178, 179, 188, 189 a 190/94, 8. 10. 1996, Zb. s. 1-4845, bod 28), nakoľko takáto podmienka by bola v rozpore so zásadou účinnosti, pretože na konanie o nesplnení povinnosti poškodený subjekt nemá žiadny vplyv a môže iba podať podnet na Komisiu, aby uvedené porušenie práva Únie dotknutým členským štátom prešetrila a vyvodila z neho prípadné dôsledky, avšak ani podanie podnetu na Komisiu nepredstavuje podmienku pre priznanie nároku na náhradu škody pre porušenie práva únie členským štátom (C-445/06, Dánske Slagterier, 24. 3. 2009, bod 44; Brasserie du pêcheur a Factortame, C-46 a 48/93, 05. 3. 1996, Zb. s. 1-1029, bod 95). Uviedli, že v zmysle práva Únie, na to, aby bola podaná žaloba na náhradu škody úspešná, nie sú povinní preukazovať podanie podnetu na Komisiu či predkladať súdu akékoľvek dokumenty, ktorými by Komisia či iný orgán Slovenskú republiku vyzval na odstránenie chýb v nadväznosti na nesprávnu transpozíciu smernice, ani nemusia v ich veci čakať na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ, ktorým by tento rozhodol, že zo strany členského štátu došlo k porušeniu práva Únie, nakoľko z judikatúry Súdneho dvora EÚ vyplýva, že jednotlivec môže podať vnútroštátny návrh na náhradu škody spôsobenej členským štátom z dôvodu porušenia práva Únie bez toho, aby príslušný vnútroštátny súd počkal na vyhlásenie rozsudku, ktorým sa určuje, že členský štát porušil právo Únie (C-445/06, Dánske Slagterier, 24. 3. 2009, body 39 a 46), a preto je v prípade uplatnenia nárokov na náhradu škody z dôvodu porušenia práva Únie členským štátom na posúdení vnútroštátneho súdu, či k porušeniu únieového práva zo strany členského štátu došlo (resp. môže o názor požiadať prostredníctvom prejudiciálnej otázky Súdny dvor EÚ). Namietli, že všetky dokumenty, ktoré podľa názoru súdu prvej inštancie preukazujú riadnu transpozíciu článku 7 Smernice 90/314 (Predkladacia správa a Dôvodová správa k zákonu č. 281/2001 Z. z., ktorých obsahom je aj doložka zlučiteľnosti zákona s právom EÚ, z tabuľky zhody k zákonu č. 281/2001 Z. z. a z Oznámenia o notifikácii) boli vypracované žalovaným, a preto nemusia odrážať objektívne skutočnosti, ktoré by bez pochybností preukazovali vykonanie riadnej transpozície, keď okrem vymenovania dokumentov, z ktorých má podľa prvostupňového súdu (od 01. 07. 2016 ide o súd prvej inštancie, pozn. odvolacieho

súdu) byť preukázaná riadna transpozícia článku 7 Smernice 90/314, prvostupňový súd v odôvodnení žiadnym spôsobom nešpecifikuje, akým spôsobom má z predmetných dokumentov vyplývať riadna transpozícia článku 7 Smernice 90/314, pričom takéto odôvodnenie právneho názoru o tak zásadnej skutočnosti v prejednávanej veci, na základe ktorého prvostupňový súd založil svoje rozhodnutie v merite veci, nepovažujú za spĺňajúce ich právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd na riadne odôvodnenie rozhodnutia s tým, že nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku má za následok nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku v tejto časti a taktiež porušenie ich práva na spravodlivý proces, ktorý v sebe zahŕňa aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov (IV. ÚS 115/03). Poukázali na skutočnosť, že prvostupňový súd mal v konaní povinnosť postupovať tak, že vyvinie činnosť spočívajúcu v porovnaní konkrétneho znenia ustanovenia Smernice 90/314 (článku 7) a ciele v nej stanovené s konkrétnym znením ustanovení slovenského transpozičného predpisu (§ 11 ods. 3 zákona č. 281/2001 Z. z.) a na základe toho dospeje k záveru, či právny poriadok Slovenskej republiky a konkrétne ustanovenia transpozičného predpisu, do ktorých bola Smernica 90/314 transponovaná, je v súlade s ustanoveniami a cieľmi Smernice 90/314, avšak k takémuto postupu zo strany prvostupňového súdu v konaní nedošlo a prvostupňový súd svoje rozhodnutie bez iného založil len na skutočnosti, že nepredložili dôkaz (dokument Európskej komisie), ktorým by Slovenskú republiku vyzvala na odstránenie chýb (nezrovnalostí) v nadväznosti na nesprávnu transpozíciu Smernice 90/314. Poukázali na to, že jedným zo záväzných prameňov práva Únie je judikatúra Súdneho dvora EÚ, ktorá jednoznačne uvádza, že porušenie komunitárneho práva je jasne, dostatočne závažné, ak pretrváva naďalej napriek rozsudku, ktorý toto porušenie práva preukazuje, alebo napriek predbežnému opatreniu alebo ustálenej súdnej praxi Súdneho dvora v danej oblasti, z ktorých je zrejmé, že dotknuté správanie je porušením práva (*Brasserie du pêcheur a Factortame*, C-46 a 48/93, 05. 3. 1996, Zb. s. 1-1029, bod 57; *Kobier*, C-224/01, 30. 9. 2003, bod 56) s tým, že už v podanej žalobe uviedli ustálenú súdnu prax Súdneho dvora EÚ týkajúcu sa riadnej implementácie článku 7 Smernice 90/314, z ktorej vyplýva, že „vnútroštátne právne predpisy sú v súlade s ustanovením smernice len vtedy, ak boli správne do vnútroštátneho práva zapracované povinnosti podľa článku 7 smernice, ktoré bez ohľadu na použitý režim, spotrebiteľovi účinne zaručujú vrátenie všetkých zaplatených prostriedkov a repatriáciou, v prípade platobnej neschopnosti organizátora cesty.“ (*Rechberger*, C-140/97, bod 64), z čoho jednoznačne vyplýva a je preukázané, že článok 7 Smernice 90/314 nie je riadne prebratý do slovenského právneho poriadku, v prípade, keď zákon č. 281/2001 Z. z. v § 11 ods. 3 uvádza, že cestovná kancelária je povinná dohodnúť poistenie zájazdu na poistnú sumu vo výške minimálne 25 % ročných plánovaných tržieb z predaja zájazdov, resp. ak tieto tržby majú byť nižšie než v predchádzajúcom roku, cestovná kancelária je povinná dohodnúť povinné zmluvné poistenie na poistnú sumu vo výške minimálne 25 % týchto tržieb v predchádzajúcom roku. Uviedli, že v priebehu prvostupňového konania porovnaním článku 7 Smernice 90/314 a transpozičného predpisu, § 11 ods. 3 zákona č. 281/2001 Z. z. preukázali, že zo strany žalovaného nedošlo k riadnej transpozícii článku 7 Smernice 90/314 a svoje tvrdenia podopreli judikatúrou Súdneho dvora EÚ v danej oblasti, a preto v konaní pred súdom prvého stupňa uniesli dôkazné bremeno vzťahujúce sa k ich tvrdeniu nesprávneho úradného postupu pri transpozícii Smernice 90/314. Namietli, že právny názor prvostupňového súdu, podľa ktorého si mali škodu v prvom rade vymáhať od spoločnosti *Karya Tour s.r.o.*, a to aj v prípade vyhlásenia konkurzu v dôsledku úpadku spoločnosti a právny názor prvostupňového súdu, podľa ktorého nepreukázali príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou považujú za nesprávne právne posúdenie veci a k právnemu názoru prvostupňového súdu, podľa ktorého nepreukázali príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou uviedli, že na základe judikatúry Súdneho dvora EÚ boli fyzickým a právnickým osobám priznané viaceré práva, ktorých sa môžu domáhať priamo na základe únieového práva a ktoré im vnútroštátne poriadky musia bezpodmienečne zaručiť, pričom sa jedná o práva, ktoré priznáva únieové právo bez ohľadu na právo vnútroštátne, vyplývajú priamo z judikatúry Súdneho dvora EÚ a nadobúdajú charakter všeobecných zásad únieového práva s tým, že z primárnej povinnosti členského štátu (teda aj žalovaného) zabezpečiť úplný účinok práva Európskej únie vyplývajú fyzickým a právnickým osobám sekundárne práva, medzi ktoré okrem iných zaraďujeme aj právo na náhradu škody spôsobenej porušením únieového práva, keď zásada zodpovednosti členského štátu za škody, ktoré spôsobil jednotlivcom z dôvodu porušenia únieového práva je súčasťou systému Zmluvy o fungovaní Európskej únie a tým aj únieového právneho poriadku, a preto sú členské štáty povinné nahradiť fyzickým a právnickým osobám škodu spôsobenú porušením únieového práva (*Jonkman*, C-231 až 233/06, 21. 6. 2008, Zb. s. 1-5149, bod 40; *Kobier*, 30. 9. 2003, C-224/01 Zb. s. 1-10239, bod 51; *Francovich a Bonifaci*, C-6 a 9/90, 19. 11. 1991, Zb. s. 1-11753,

bod 201). Poukázali na skutočnosť, že zodpovednosť členských štátov v prípade porušenia úniového práva je objektívna a absolútna, keďže sa členský štát tejto zodpovednosti nemôže za žiadnych okolností zbaviť, ani sa z nej nemôže exkulpovať, a to bez ohľadu na to, ktorý orgán konajúci v mene členského štátu škodu spôsobil. Žalobcovia vo svojom odvolaní ďalej uviedli, že v prejednávanej veci zodpovednosť štátu za škodu z dôvodu porušenia úniového práva, je na posúdenie vzniku tejto zodpovednosti potrebné aplikovať podmienky zodpovednosti členského štátu za škodu porušením úniového práva, ktoré sú judikované Súdnym dvorom EÚ, nie pomienky uvádzané prvostupňovým súdom v bode 31 odôvodnenia napadnutého rozsudku, pričom podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ má poškodený subjekt nárok na náhradu škody spôsobenej porušením práva Únie, za ktorú nesie zodpovednosť členský štát, ak sú súčasne splnené nasledujúce podmienky: 1. porušená úniová norma priznáva práva pre fyzické alebo právnické osoby alebo zakladá povinnosti pre členský štát, 2. porušenie úniového práva je dostatočne závažné, 3. medzi porušením úniového práva členským štátom a škodou spôsobenou fyzickým a právnickým osobám existuje priama príčinná súvislosť (kauzálny nexus), 4. škoda naozaj vznikla. Uviedli, že z judikatúry Súdneho dvora EÚ vyplýva, že právo na náhradu škody vznikne hneď, ako sa preukáže splnenie vyššie uvedených podmienok náhrady škody stanovených úniovým právom (AGM-COS.MET, C-470/03, 17. 4. 2007, Zb. s. 1-2749, bod 92, Traghetti del Mediterraneo, C-173/03, 13. 6. 2006, Zb. s. 1-5177, body 44 a 45), a preto je súd povinný v rámci vnútroštátneho súdneho konania a v súlade s existujúcou judikatúrou Súdneho dvora EÚ preskúmať, či došlo k splneniu vyššie uvedených podmienok vzniku zodpovednosti členského štátu za škodu s tým, že všetky podmienky vzniku zodpovednosti Slovenskej republiky za škodu (vrátane kauzálneho nexusu) boli splnené:

1. článok 7 Smernice 90/314 priznáva spotrebiteľom, t. j. aj im, práva, ktoré zaručujú náhradu zaplatených peňazí a ich návrat do vlasti, v prípade platobnej neschopnosti organizátora (Dillenkofer, C-178, 179 a 188 až 190/94, 08. 10. 1996, ECR. s. 4845, bod 42), 2. judikatúra Súdneho dvora EÚ jednoznačne uvádza, že porušenie komunitárneho práva je jasne dostatočne závažné, ak smernica nebola transponovaná v rámci obdobia stanoveného na tento účel alebo ak pretrváva naďalej napriek rozsudku, ktorý toto porušenie práva preukazuje, alebo napriek predbežnému opatreniu alebo ustálenej súdnej praxi Súdneho dvora EÚ v danej oblasti, z ktorých je zrejmé, že dotknuté správanie je porušením práva (Brasserie du pêcheur a Factortame, C-46 a 48/93, 05. 03. 1996, Zb. s. 1-1029, bod 57; Kobier, C-224/01, 30. 09. 2003, bod 56) s tým, že článok 7 smernice nebol a do dnešného dňa nie je riadne prebratý do slovenského právneho poriadku, a to napriek ustálenej súdnej praxi Súdneho dvora EÚ v tejto oblasti (Rechberger, C-140/97, bod 64), z ktorého je zrejmé, že dotknuté správanie je porušením práva, 3. medzi porušením úniového práva žalovaným a spôsobenou škodou (žalobcom) existuje priama príčinná súvislosť, kauzálny nexus medzi porušením úniového práva a spôsobenou škodou preukazuje skutočnosť, že ak by žalovaný správne transponoval článok 7 Smernice 90/314 a zákon č. 281/2001 Z. z. by ukladal cestovnej kancelárii Karya Tour, s.r.o. povinnosť uzatvoriť poistenie pre prípad úpadku v takom rozsahu, aby im boli vrátené všetky zaplatené peniaze (tak ako je cieľom článku 7 Smernice 90/314), škoda by im nevznikla. Namietli, že v prejednávanej veci boli splnené všetky podmienky vzniku zodpovednosti členského štátu (žalovaného) za porušenie úniového práva a prvostupňový súd mal zaviazat žalovaného na náhradu škody, ktorá im vznikla, pričom nebol oprávnený, okrem vyššie uvedených podmienok vzniku zodpovednosti skúmať iné podmienky, ako napríklad, či si svoj nárok uplatnili najprv voči spoločnosti Karya Tour s.r.o. K právnemu názoru prvostupňového súdu, podľa ktorého si mali škodu v prvom rade vymáhať od spoločnosti Karya Tour, s.r.o. a to aj v prípade vyhlásenia konkurzu v dôsledku úpadku spoločnosti uviedli, že spoločnosť Karya Tour, s.r.o. mala s poisťovňou Allianz - Slovenská poisťovňa a.s. uzatvorené poistenie zájazdu pre prípad úpadku cestovnej kancelárie na sumu 550. 000 eur, t. j. bola poistená pre prípad úpadku v súlade s platnou právnou úpravou (§ 11 ods. 3 zákona č. 281/2001 Z. z.), avšak predmetná vnútroštátna právna úprava je v rozpore s článkom 7 Smernice 90/314 s tým, že smernice ako sekundárne pramene práva Únie majú nepriamy účinok, v zmysle ktorého majú vnútroštátne súdy, správne orgány a iné orgány aplikujúce vnútroštátne právo povinnosť vnútroštátne právo vykladať eurokonformným spôsobom, keď požiadavka eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva v súlade so smernicou však nesmie ísť tak ďaleko, aby smernica sama a nezávisle od vnútroštátneho vykonávacieho predpisu ukladala povinnosti fyzickým alebo právnickým osobám (Kofoed, C-321/05, 05. 7. 2007, Zb. s. 1-5795, bod 45; Pupino, C-105/03, 16. 6. 2005, Zb. s. 1-5285, bod 44), priamy účinok, ak sú kumulatívne splnené nasledovné podmienky: a. uplynula transpozičná lehota smernice, b. smernica nie je správne transponovaná alebo nie je zabezpečená jej úplná účinnosť, c. ustanovenia smernice zakladajúce právo pre jednotlivca alebo povinnosť pre členský štát je dostatočne jasné, presné a nepodmienečné, d. priama aplikácia ustanovenia smernice nemá za následok uloženie povinnosti fyzickej alebo právnickej osobe, z čoho vyplýva, že právo Únie síce vyžaduje, aby orgány aplikujúce vnútroštátne právo toto vykladali euro konformným výkladom

(v súlade so smernicami), či dokonca aby za splnenia podmienok ustanovenie smernice aplikovali priamo, priamy aj nepriamy účinok smernice však právo Únie limituje tým, že smernice nemôžu priamo ukladať fyzickým a právnickým osobám povinnosti nezávisle od vnútroštátneho predpisu. Poukázali na skutočnosť, že spoločnosť Karya Tour, s.r.o. mala s poisťovňou Allianz - Slovenská poisťovňa a.s. uzatvorené poistenie pre prípad úpadku na sumu 550. 000 eur, t. j. mala uzatvorené poistenie pre prípad úpadku cestovnej kancelárie v súlade s § 11 ods. 3 zákona č. 281/2001 Z. z., a svoj nárok na náhradu škody odvodili od článku 7 Smernice 90/314, ktorý ukladá právnickej osobe (spoločnosti Karya Tour) povinnosť (zabezpečiť repatriáciu spotrebiteľa v prípade platobnej neschopnosti) a nakoľko zo strany tejto spoločnosti nedošlo k žiadnemu protiprávnemu konaniu, ktoré by zakladalo ich nárok na náhradu škody, nemohli by sa na súde dovolávať priameho účinku článku 7 Smernice 90/314 z dôvodu, že smernice (vrátane Smernice 90/314) nikdy nemôžu mať horizontálny priamy účinok v sporoch medzi súkromnoprávnymi subjektmi (Sozialhilfverband Rohrbach, C-297/03, Uz. 26.5.2005, Zb. s. 1-4305, body 32, 33 a 35; Daihatsu, C-97/96, 04.12.1997, Zb. s. 1-6843, bod 24; Faccini Dóri, C-91/92m 14. 7. 1994, Zb. s. 1-3325, bod 20).

3.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcov 1/ až 4/ uviedol, že navrhuje napadnutý rozsudok potvrdiť z dôvodu jeho vecnej správnosti. Nesúhlasil s tvrdením žalobcov v podanom odvolaní, že v konaní dôkazné bremeno uniesli a preukázali, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu z jeho strany pri transpozícii smernice č. 90/314/EHS a zotrval na svojej argumentácii, že smernica č. 90/314/EHS bola transponovaná do obsahu zákona č. 281/2001 Z. z. o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr a o zmene a doplnení Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 281/2001 Z. z.“) riadne, čo vyplýva z obsahu Predkladacej správy k zákonu č. 281/2001 Z. z., z obsahu Dôvodovej správy k zákonu č. 281/2001 Z. z., ktorých obsahom je aj doložka zlučiteľnosti zákona s právom EÚ, ako aj z tabuľky zhody k zákonu č. 281/2001 Z. z., ktorá poskytuje širšie informácie o tom, či právna úprava SR je kompatibilná s právom ES/EÚ, keď skutočnosť, že smernica č. 90/314/EHS bola transponovaná do obsahu zákona č. 281/2001 Z. z., vyplýva aj z Oznámenia o notifikácii, ktorá bola uskutočnená v súlade s požiadavkami uznesenia vlády SR č. 983 z 14. 10. 2003, ako aj z obsahu samotného materiálu k tomuto uzneseniu vlády SR. Zdôraznil, že Európska komisia, ktorá dohliada na uplatňovanie predpisov EÚ, nikdy nevyzvala Slovenskú republiku na odstránenie chýb (nezrovnalostí) v súvislosti s transpozíciou smernice č. 90/314/EHS a ani novela zákona č. 186/2006 Z. z. sa nezakladala na výzve Európskej komisie, ktorou by žiadala nápravu v spôsobe a/alebo v rozsahu implementácie smernice č. 90/314/EHS, pričom dôvodom novely zákona bolo spresnenie znenia niektorých základných pojmov, zavedenie zjednodušenia pri uplatňovaní zákona doplnením oprávnenia cestovných kancelárií a cestovných agentúr o ďalšie služby a upravilo sa percento výšky poistnej sumy z ročných plánovaných tržieb z predaja zájazdov, pri plnení povinnosti preukazovania záruky pre prípad úpadku cestovných kancelárií. Uviedol, že z jazykového výkladu článku 7 smernice č. 90/314/EHS je jednoznačne zrejmé, že sa vzťahuje výlučne a len na prípad repatriácie, t. j. návrat cestujúceho na miesto odchodu, dopravenie späť do vlasti (čo nie je posudzovaný prípad, keďže zájazd sa vôbec neuskutočnil) a nevzťahuje sa na žiadne iné platby zaplatené spotrebiteľom, keď až znenie aktuálne platnej smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2015/2302 z 25. novembra 2015 o balíkoch cestovných služieb a spojených cestovných službách, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ a ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/314/EHS (ďalej len „smernica č. 2015/2302“), ktorej opatrenia sa uplatňujú od 01. júla 2018, hovorí o zábezpeke refundácie platieb a repatriácie cestujúcich v prípade platobnej neschopnosti a nakoľko sa článok 7 smernice č. 90/314/EHS vzťahuje výlučne a len na repatriáciu (návrat, dopravenie späť do vlasti) a žiadne iné platby, možno dospieť k záveru, že smernica č. 90/314/EHS bola do § 11 ods. 3 zákona č. 281/2001 Z. z. transponovaná riadne a v súlade s jej účelom, ktorý sledovala, a preto v žiadnom prípade nie je možné súhlasiť s tvrdením žalobcov, že článok 7 smernice č. 90/314/EHS nie je riadne prebratý do slovenského právneho poriadku. Nesúhlasil s právnym názorom žalobcov uvedeným v odvolaní na strane 5, podľa ktorého v prejednávanej veci o zodpovednosti štátu za škodu z dôvodu porušenia úniového práva, je na posúdenie vzniku tejto zodpovednosti potrebné aplikovať podmienky zodpovednosti členského štátu za škodu porušením úniového práva, ktoré sú judikované Súdnym dvorom EÚ, nie podmienky uvádzané prvostupňovým súdom v bode 31. odôvodnenia napadnutého rozsudku na strane 11. Uviedol, že z obsahu rozsudku ESD (C-6/90 a C-9/90) vyplýva, že v prípade, že jednotlivcom vzniklo právo na nápravu, ktoré priamo vychádza z práva Spoločenstva, štátu prináleží, cit: „aby napravil dôsledky

spôsobenej škody v rámci vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa zodpovednosti.“ ... „Okrem iného je vhodné uviesť, že obsahové a formálne podmienky stanovené rôznymi vnútroštátnymi právnymi poriadkami pre oblasť náhrady škôd nemôžu byť menej výhodné než tie, ktoré sa týkajú obdobných návrhov vnútroštátnej povahy a nemôžu byť upravené takým spôsobom, ktorý by prakticky znemožňoval alebo príliš sťažoval získanie nápravy.“ s tým, že uvedený záver je v judikatúre ESD ustálený a vyplýva aj z iných rozhodnutí Súdneho dvora. Stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že v konaní nebola preukázaná priama príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou, pričom toto dôkazné bremeno zaťažuje poškodených, t. j. žalobcov s tým, že vychádzajúc z rozhodovacej praxe súdov Slovenskej republiky, možno konštatovať, že nesprávny úradný postup môže byť dokonca aj významným článkom reťazca príčin a následkov, ale samotná táto skutočnosť ešte neznamenaá bez ďalšieho aj danosť príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a škodou (rozsudok NS SR z 29. marca 2007, sp. zn. 3 Cdo 32/2007), z čoho vyplýva, že štát nezodpovedá „automaticky“ za každú ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére určitej fyzickej osoby alebo právnickej osoby po vydaní nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci alebo po jeho nesprávnom úradnom postupe. S poukazom na ust. § 11 ods. 3 zákona č. 281/2001 Z. z. nesúhlasil s tvrdením žalobcov, že si nemohli škodu v prvom rade vymáhať od CK Karya Tour, a to aj v prípade vyhlásenia konkurzu v dôsledku úpadku spoločnosti, nakoľko takýto postup by v žiadnom prípade nemohol viesť k vymoženiu pohľadávky žalobcov, resp. k náhrade škody, ktorá žalobcom vznikla, keďže predovšetkým CK Karya Tour zanedbala zákonnú povinnosť a neuzatvorila poisťenie na dostatočnú poistnú sumu vo výške minimálne 25 % z plánovaných tržieb z predaja zájazdov alebo vo výške minimálne 25 % týchto tržieb v predchádzajúcom roku pre prípad svojho úpadku, keď zákonom č. 281/2001 Z. z. je stanovená minimálna výška pre dostatočnú poistnú sumu, nie maximálna a samotná smernica č. 90/314/EHS nehovorí expressis verbis o výške záruky s tým, že uvedený argument je premietnutý aj v uznesení Súdneho dvora vo veci C-430/13, v ktorom Súdny dvor tvrdí, že: „článok 7 smernice 90/314 sa má vykladať v tom zmysle, že členský štát nemá diskrečnú právomoc určiť rozsah rizika, ktoré má byť pokryté zábezpekou, ktorú má zložiť organizátor zájazdu alebo predajca v prospech spotrebiteľov a je v právomoci vnútroštátneho súdu určiť, či kritériá stanovené dotknutým členským štátom týkajúce sa stanovenia sumy uvedenej zábezpeky majú za cieľ alebo za následok obmedzenie rozsahu rizika, ktoré má táto zábezpeka pokryť, pričom v takom prípade sú zjavne nezlučiteľné s povinnosťami vyplývajúcimi z uvedenej smernice, a preto predstavujú dostatočne závažné porušenie práva Únie, ktoré by za predpokladu určenia priamej príčinnej súvislosti mohlo založiť zodpovednosť dotknutého členského štátu.“ Poukázal na skutočnosť, že pre štát platí, že sa má zásadne zdržať zásahov do súkromno-právnej oblasti, t. j. do slobodného súkromného rozhodovania fyzických a právnických osôb, pričom na druhej strane Ústava SR garantuje fyzickým a právnickým osobám široké možnosti pôsobnosti, keď im umožňuje konať všetko, čo nie je zákonom zakázané a nemožno ich nútiť, aby konali niečo, čo im zákon neukladá, a vo svetle týchto ustanovení bolo umožnené CK Karya Tour vstupovať do zmluvných vzťahov s poisťovňou Allianz - Slovenská poisťovňa a dohodnúť si individuálne poistné podmienky, s dôrazom na dostatočnú poistnú sumu vo výške minimálne 25 % z plánovaných tržieb z predaja zájazdov alebo vo výške minimálne 25 % týchto tržieb v predchádzajúcom roku, zároveň CK Karya Tour bola daná aj možnosť uzatvoriť poistnú zmluvu aj na viac ako 25 %. Uviedol, že považuje za absurdné, aby štát niesol zodpovednosť za škodu spôsobenú cestovnou kanceláriou, ktorá zanedbala svoju zákonnú povinnosť a nezabezpečila si dostatočné poistné krytie pre prípad jej platobnej neschopnosti, keďže v takomto prípade vzniká zodpovednosť za škodu cestovnej kancelárii, resp. poisťovni (banke) a nie štátu, keď Súdny dvor zároveň v spojených veciach C-46/93 a C-48/93 Brasserie du Pecheur poukázal na to, že: „pri určovaní výšky škody môže vnútroštátny súd za každých okolností zisťovať, či poškodená osoba preukázala primeranú snahu za účelom odvrátenia škody, prípadne za účelom obmedzenia jej rozsahu, alebo či táto osoba včas využila všetky dostupné právne prostriedky. Je bežnou súčasťou právnych poriadkov členských štátov, že poškodený musí preukázať primeranú snahu obmedziť rozsah škody, inak mu hrozí, že poniesie škodu sám.“ Zdôraznil, že žalobcovia si mali uspokojenie svojej pohľadávky v prvom rade žiadať od spoločnosti Karya Tour, a to aj v prípade vyhlásenia konkurzu v dôsledku úpadku spoločnosti, resp. ako veritelia mohli podať návrh na vyhlásenie konkurzu na príslušnom súde a tým sa domáhať uspokojenia svojej pohľadávky voči dlžníkovi - CK Karya Tour, ktorá škodu spôsobila. Na podporu svojich tvrdení žalovaný odvolaciemu súdu predložil rozsudok Okresného súdu Bratislava II, č. k. 19C/190/2012 - 517 zo dňa 17. 04. 2018, v obdobnej právnej veci, žalobcov: 1/ Zbyšek Waclawczyk, 2/ Kristína Waclawczyková, proti: SR - Ministerstvo hospodárstva SR, o náhradu škody, priznanie primeraného zadostučinenia v peniazoch, o priznanie práva zverejniť rozsudok v denníkoch na náklady žalovaného, zaplatenie preddavku na toto uverejnenie, ktorým súd zamietol žalobu z obdobných dôvodov s tým, že v uvedenom konaní súd dospel k záveru, že smernica č.

90/314/EHS bola transponovaná do obsahu zákona č. 281/2001 Z. z. riadne, čo vyplýva z Predkladacej správy k zákonu č. 281/2001 Z. z., z Dôvodovej správy k zákonu č. 281/2001 Z. z., ktorých obsahom je aj doložka zlučiteľnosti zákona s právom EÚ, ako aj z tabuľky zhody k zákonu č. 281/2001 Z. z.

4.

Žalobcovia 1/, 2/, 3/ a 4/ vo svojom vyjadrení uviedli, že právny názor žalovaného, podľa ktorého neuniesli dôkazné bremeno vzťahujúce sa k ich tvrdeniu nesprávneho úradného postupu pri transpozícii Smernice 90/314 považujú za nesprávny, nakoľko náhradu škody nemožno viazať na požiadavku, aby Súdny dvor EÚ predtým konštatoval porušenie únieového práva dotknutým členským štátom v rámci konania o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEU (Dánske Slagterier, C- 445/06, 24. 3. 2009, bod 37; Dillenkofer, C-178, 179, 188, 189 a 190/94, 8. 10. 1996, Zb. s. 1-4845, bod 28) s tým, že takáto podmienka by bola v rozpore so zásadou účinnosti, pretože na konanie o nesplnení povinnosti poškodený subjekt nemá žiadny vplyv a môže iba podať podnet na Komisiu, aby uvedené porušenie práva Únie dotknutým členským štátom prešetrila a vyvodila z neho prípadné dôsledky, avšak ani podanie podnetu na Komisiu nepredstavuje podmienku pre priznanie nároku na náhradu škody pre porušenie práva únie členským štátom (C-445/06, Dánske Slagterier, 24, 3. 2009, bod 44; Brasserie du pêcheur a Factortame, C-46 a 48/93, 05. 3, 1996, Zb. s. 1-1029, bod 95). K tvrdeniu žalovaného, že došlo k riadnej transpozícii článku 7 Smernice 90/314 a túto skutočnosť podľa neho preukazujú Predkladacia správa a Dôvodová správa k zákonu č. 281/2001 Z. z., ktorých obsahom je aj doložka zlučiteľnosti zákona s právom EÚ, z tabuľky zhody k zákonu č. 281/2001 Z. z. a z Oznámenia o notifikácii uviedli, že všetky tieto dokumenty, ktoré podľa žalovaného preukazujú riadnu transpozíciu článku 7 Smernice 90/314 boli vypracované samotným žalovaným, a preto nemusia odrážať objektívne skutočnosti, ktoré by bez pochybností preukazovali vykonanie riadnej transpozície. K tvrdeniu žalovaného, že z jazykového výkladu článku 7 smernice č. 90/314/EHS vyplýva, že toto sa vzťahuje výlučne a len na prípad repatriácie a nevzťahuje sa na žiadne iné platby zaplatené spotrebiteľom a až znenie aktuálne platnej smernice č. 2015/2302 z 25. 11. 2015, ktorej opatrenia sa uplatňujú od 01. 07. 2018, hovorí o zábezpeke refundácie platieb a repatriácie cestujúcich v prípade platobnej neschopnosti uviedli, že tento právny názor je nesprávny, keď žalovaný pri svojej argumentácii zabúda alebo naschvál neprihliada na judikatúru Súdneho dvora EÚ, ktorá je jedným zo záväzných prameňov únieového práva, pričom Súdny dvor EÚ sa k veci implementácie čl. 7 smernice 90/314 vyjadril vo viacerých svojich rozsudkoch (rozsudku Dillenkofer / spojené veci C-178/94, C-179/94, C-188/94, C-189/94 a C-190/94/, rozsudku Rechberger /C-140/97/) s tým, že z výkladu predmetnej smernice Súdny dvorom EÚ je zrejmé, že tento sa má vykladať tak, že spotrebiteľ má v zmysle článku 7 smernice 90/314 právo nielen na repatriáciu, ale aj na vrátenie zaplatených finančných prostriedkov. Za nesprávne označili žalobcovia aj tvrdenie žalovaného, že CK Karya Tour zanedbala svoju povinnosť a neuzatvorila poistenie na dostatočnú sumu, pričom sa odvoláva na znenie § 11 ods. 3 zákona č. 281/2001 Z. z., podľa ktorého je cestovná kancelária povinná dohodnúť poistenie zájazdu podľa § 9 na dostatočnú poistnú sumu vo výške minimálne 25 % ročných plánovaných tržieb z predaja zájazdov, pričom CK Karya Tour bola daná možnosť uzatvoriť poistnú zmluvu aj na viac ako 25 %, čo podľa žalovaného preukazuje, že existencia príčinnej súvislosti je medzi ich škodou a nezabezpečením dostatočnej poistnej sumy zo strany cestovnej kancelárie, keď uvedené vyjadrenie žalovaného preukazuje, že si pravdepodobne neuvedomuje zmysel transpozície smerníc a jeho úlohu pri zabezpečovaní transpozície smerníc do vnútroštátneho poriadku. Uviedli, že zo žalovaným citovaného ustanovenia § 11 ods. 3 zákona č. 281/2001 Z. z., do ktorého mal byť podľa žalovaného transponovaný článok 7 smernice 90/314, je celkom zrejmé, že zo strany žalovaného nedošlo k správnej transpozícii článku 7 smernice 90/314, nakoľko z uvedeného ustanovenia zákona vyplýva, že cestovná kancelária bola povinná dohodnúť poistenie podľa § 9 na dostatočnú sumu vo výške minimálne 25 % ročných plánovaných tržieb z predaja zájazdov, a preto si žalovaný nesplnil povinnosť riadne transponovať článok 7 smernice, keďže spôsob, akým žalovaný článok 7 smernice transponoval nie je v súlade s cieľom (výsledkom) stanoveným na únieovej úrovni. Poukázali na skutočnosť, že žalovaný mal zabezpečiť transpozíciu smernice do vnútroštátneho poriadku tak, aby bola cestovná kancelária povinná dohodnúť poistenie na takú sumu, aby v prípade úpadku cestovnej kancelárie boli spotrebiteľom vrátené všetky finančné prostriedky, ktoré za zájazd zaplatili, keďže nepostačuje, že cestovná kancelária má možnosť uzatvoriť poistenie aj na vyššiu sumu ako 25 %, nakoľko na zabezpečenie cieľu a úplného účinku smernice mala byť cestovnej kancelárii uložená povinnosť dohodnúť poistenie na takú sumu, aby v prípade úpadku cestovnej kancelárie boli spotrebiteľom vrátené všetky finančné prostriedky, ktoré za zájazd zaplatili. Uviedli, že žalovaný už počas konania pred súdom prvého stupňa namietal, že je problematické takúto právnu úpravu správne naformulovať do právneho predpisu, avšak aj na toto Súdny

dvor EÚ reagoval v rozsudku Rechberger (C-140/97), keď v bode 63 uviedol: „Ani v preambule smernice, alebo v texte článku 7, nie je nijaký náznak, z ktorého možno určiť, že záruka môže byť na základe tohto ustanovenia obmedzená, čo bolo urobené na reguláciu bezpečnosti v Rakúsku. Aj keď je pravda, ako uviedla rakúska vláda, že môžu byť praktické problémy pri zavádzaní systému záruk na pokrytie všetkých rizík definovaných v článku 7 smernice, zostáva však faktom, že takýto systém stanovil zákonodarca Spoločenstva“. Žalobcovia vo svojom vyjadrení ďalej zopakovali svoje odvolacie argumenty, a preto považuje odvolací súd za nadbytočné ich opätovne uvádzať a zároveň predložili rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo dňa 15. mája 2019, č. k. 17C/190/82012 - 439, ktorý sa týka obdobnej právnej veci.

5.

Žalovaný, ktorému bolo dané vyjadrenie žalobcov doručené dňa 03. 09. 2019, sa k nemu nevyjadril.

6.

Odvolací súd preskúmal vec viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania podľa ust. § 379 a ust. § 380 ods. 1 C. s. p., túto prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (ust. § 385 ods. 1 C. s. p.) a rozsudok verejne vyhlásil dňa 29. októbra 2020 podľa ust. § 378 ods. 1 v spojení s ust. § 219 ods. 3 C. s. p., viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (ust. § 383 C. s. p.), pričom o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu upovedomené zákonným spôsobom.

7.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie vecnej a právnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým zamietol žalobu žalobcov 1/ až 4/ domáhajúcich sa náhrady škody vo výške 1. 254, 08 eur, ktorá im mala vzniknúť nesprávnou transpozíciou Smernice 90/314 do právneho poriadku Slovenskej republiky a náhrady nemajetkovej ujmy (primeraného zadosťučinenia) v sume 40. 000 eur.

8.

Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcov do výroku, ktorým bol napadnutým rozsudkom zamietnutý ich nárok na náhradu škody v sume 1. 254, 08 eur, je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je založený na nesprávnom právnom posúdení veci, a preto prvoinštančný rozsudok zmenil v súlade s § 388 C. s. p. tak, že žalobe žalobcov v rozsahu nároku na náhradu škody vyhovel a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcom 1/, 2/, 3/ a 4/ spoločne a nerozdielne istinu 1. 254, 08 eur s 9, 25 % úrokom z omeškania ročne od zo sumy 1. 254, 08 eur od 12. 07. 2011 do zaplatenia (ust. § 388 C. s. p.).

9.

Odvolací súd totiž považoval skutkové zistenia súdu prvej inštancie za správne a úplné a takto zistený skutkový stav nebol ani medzi stranami sporný v otázke, že žalobcovia dňa 03. 03. 2010 uzavreli prostredníctvom zmluvného partnera cestovnej kancelárie CA Stanislav Goryl, Vendryně s cestovnou kanceláriou KARYA TOUR, s. r. o., písomnú zmluvu o obstaraní zájazdu, na základe ktorej sa cestovná kancelária zaviazala zabezpečiť pre žalobcov pobyt v Turecku v období od 26. 09. 2010 do 06. 10. 2010 za cenu 1. 618 eur, ktorú aj žalobcovia zaplatili a nakoľko dňa 09. 07. 2010 ohlásila úpadok, poisťovňa Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., vyplatila žalobcom z povinného zmluvného poistenia zájazdu pre prípad úpadku cestovnej kancelárie KARYA TOUR, s. r. o., z poistnej zmluvy č. 411006682 sumu spolu vo výške 363, 92 eur (32, 18 % zo zaplatenej ceny za zájazd) a zvyšok v sume 1. 254, 08 eur poisťovňa ani cestovná kancelária žalobcom nevyplatila.

10.

Odvolací súd však v zhode s odvolacou námietkou žalobcov 1/ až 4/ dospel k záveru, že súd prvej inštancie takto správne zistený skutkový stav nesprávne právne posúdil, keď zamietnutie žaloby v rozsahu nároku na náhradu škody (1. 254, 08 eur s príslušenstvom) odôvodnil tým, že sa žalovaný pri transpozícii Smernice 90/314 nedopustil nesprávneho úradného postupu a vo vzťahu k uplatnenej náhrade škody nepreukázali príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou

škodou, a preto sa s týmto právnym záverom nestotožnil, nakoľko je založený na nesprávnej interpretácii príslušných ustanovení zákona.

11.

V posudzovanej veci súd prvej inštancie síce postupoval správne, keď porovnal konkrétne znenie ustanovenia článku 7 Smernice a cieľ v Smernici stanovené, s konkrétnym znením ustanovenia slovenského transpozíčného predpisu, t. j. § 11 ods. 3 zákona č. 281/2001 Z. z., avšak dospel k nesprávnemu právnemu záveru, že právny poriadok Slovenskej republiky (konkrétne ustanovenie transpozíčného predpisu, do ktorého bola Smernica prebratá) je v súlade s ustanoveniami danej Smernice. Súd prvej inštancie na základe tohto postupu vyslovil názor, že znenie § 11 ods. 3 zákona č. 281/2001 Z. z. nie je v rozpore s účelom článku 7 Smernice, podľa ktorého sa má zabezpečiť refundácia všetkých nákladov a teda, že Smernica bola do slovenského právneho poriadku transponovaná správne.

12.

Odvolačný súd poukazuje na skutočnosť, že vnútroštátnym ustanovením o výške poistnej sumy (na výšku 25 % ročných plánovaných tržieb z predaja zájazdov, resp. ak tieto tržby majú byť nižšie než v predchádzajúcom roku, na výšku minimálne 25 % týchto tržieb v predchádzajúcom roku) došlo k upretiu práv spotrebiteľov na vrátenie všetkých peňazí zaplatených za nezrealizovaný zájazd a to v porovnaní s právom (v prípade úpadku cestovnej kancelárie), ktoré im vyplýva z judikatúry Súdneho dvora EÚ týkajúcej sa výkladu článku 7 dotknutej Smernice. Transpozíciou Smernice do vnútroštátneho právneho poriadku totiž žalovaný nedosiahol požadovaný výsledok z hľadiska aplikačno-praktického a nezaistil jednotlivcom, t. j. ani žalobcom, efektívnu vymáhateľnosť svojho práva na vrátenie všetkých peňazí zaplatených za nezrealizovaný zájazd v prípade úpadku cestovnej kancelárie, a preto neobstojí ani argumentácia žalovaného v priebehu konania, že žalobcovia mali uspokojenie svojej pohľadávky v prvom rade žiadať od cestovnej kancelárie a teda nepreukázali primeranú snahu za účelom odvrátenia škody, prípadne za účelom obmedzenia jej rozsahu; cestovná kancelária totiž bola pre prípad úpadku poistená v súlade s § 11 ods. 3 zákona č. 281/2001 Z. z., a z jej strany teda nedošlo k žiadnemu protiprávnemu konaniu, ktoré by zakladalo nárok žalobcov na náhradu škody. Odvolačný súd podotýka, že žalobcovia by sa ani nemohli voči cestovnej kancelárii na súde dovolávať priameho účinku článku 7 Smernice z dôvodu, že smernica nikdy nemôže mať horizontálny priamy účinok v sporoch medzi súkromnoprávnymi subjektmi.

13.

Na uvedenom základe možno konštatovať, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu záveru, že žalovaný implementoval Smernicu správne, nakoľko naopak, nesprávnou implementáciou došlo zo strany žalovaného k porušeniu práva EÚ. Na základe judikatúry Súdneho dvora EÚ boli fyzickým a právnickým osobám priznané viaceré práva, ktorých sa môžu domáhať priamo na základe úniového práva a ktoré im vnútroštátne poriadky musia bezpodmienečne zaručiť. Jedná sa o práva, ktoré priznáva úniové právo bez ohľadu na právo vnútroštátne, vyplývajú priamo z judikatúry Súdneho dvora EÚ a nadobúdajú charakter všeobecných zásad úniového práva. Z primárnej povinnosti členského štátu zabezpečiť úplný účinok práva EÚ vyplývajú jednotlivcom sekundárne práva, medzi ktoré okrem iných treba zaradiť aj právo na náhradu škody spôsobenej porušením úniového práva. Súdnym dvorom EÚ vo svojej judikatúre zakotvil priamo princíp zodpovednosti členského štátu voči jednotlivcom za nesprávnu implementáciu smernice EÚ. V súlade s uvedením princípom zakotveným v rozhodnutí Súdneho dvora EÚ vo veci Francovich (spojené veci C-6/90 a C-9/90), ktorý bol ďalej rozpracovaný aj v ďalších rozsudkoch, majú jednotlivci právo na náhradu škody od členského štátu po splnení troch základných podmienok. Prvou podmienkou je, že smernica alebo jej pravidlo smerovali k založeniu práv jednotlivcov, druhou podmienkou je dostatočná závažnosť porušenia smernice alebo jej pravidla, a treťou podmienkou je existencia priamej príčinnej súvislosti medzi porušením smernice alebo jej pravidla a vznikom škody. V nadväznosti na uvedené bolo teda v prejednávanej veci potrebné zaoberať sa tým, či sú splnené všetky podmienky pre priznanie práva na náhradu škody, ktoré vyplývajú z judikatúry Súdneho dvora EÚ.

14.

Prvým predpokladom náhrady škody je, že smernica alebo jej pravidlo smerovali k založeniu práv jednotlivcov, pričom Súdny dvor EÚ vykladá túto podmienku veľmi extenzívne a to, že norma práva EÚ nesmeruje k založeniu práv jednotlivcov, v prípade smernice, Súdny dvor EÚ konštatoval len výnimočne; za smernice smerujúce k založeniu práv jednotlivcov považuje dokonca aj tie smernice, ktoré viac ako k ochrane individuálnych záujmov dotknutých jednotlivcov slúžia k ochrane všeobecných záujmov jednotlivcov, t. j. skôr k ochrane verejných záujmov (napr. rozhodnutie vo veci Komisia vs. Nemecko, C-59/89), a preto na uvedenom základe možno dospieť k záveru, že Smernica, ktorá je predmetom tohto sporu, resp. pravidlo ustanovené v článku 7 dotknutej Smernice, nepochybne zakladá práva jednotlivcov.

15.

Pri identifikácii práv, ktoré mali byť Smernicou priznané jednotlivcom, t. j. práv, ktorých priznanie bolo účelom Smernice, je potrebné vychádzať predovšetkým z výkladu článku 7 Smernice vyplývajúceho z rozsudkov Súdneho dvora EÚ (C-178/94, C-140/97, C-410/96, C-134/11, C-346/96, C-430/13). Z judikatúry Súdneho dvora EÚ je zrejmé, že cieľom článku 7 Smernice bolo zabezpečenie vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa proti ekonomickým rizikám vyplývajúcim z platobnej neschopnosti alebo úpadku organizátora zájazdu a výsledkom stanoveným v článku 7 Smernice malo byť vrátenie peňazí, ktoré spotrebiteľ za zájazd zaplatil v prípade platobnej neschopnosti alebo úpadku organizátora zájazdu. Organizátor zájazdu bol tak povinný mať dostatočné záruky na zabezpečenie refundácie zaplatených peňazí v prípade platobnej neschopnosti a úpadku, a spotrebiteľ mal mať garantované právo na zabezpečenie vrátenia peňazí (záloh) zaplatených za zájazd. V nadväznosti na uvedený výklad článku 7 daný judikatúrou Súdneho dvora EÚ preto neobstojí tvrdenie žalovaného, že článok 7 dotknutej Smernice sa vzťahuje výlučne a len na prípad repatriácie, t. j. návrat cestujúceho na miesto odchodu, dopravenie späť do vlasti a nevzťahuje sa na žiadne iné platby zaplatené spotrebiteľom.

16.

V súvislosti so závažnosťou porušenia smernice alebo jej pravidla ako druhej podmienky na vznik nároku na náhradu škody spôsobenej v dôsledku nesprávnej implementácie smernice, odvolací súd konštatuje, že platí nepriama úmera, t. j. čím je daná menšia voľnosť uváženia členského štátu vo vzťahu k transpozícii dotknutej smernice alebo jej pravidla, tým väčšia je pravdepodobnosť, že samotné porušenie smernice alebo jej pravidla bude v dôsledku jej nesprávnej transpozície považované za splnenie podmienky dostatočne závažného porušenia. A naopak platí, že čím viac je smernica alebo jej pravidlo naformulované nejasne, nepresne či nejednoznačne, tým menšia je pravdepodobnosť, že samotné porušenie smernice alebo jej pravidla v dôsledku jej nesprávnej transpozície bude považované za splnenie podmienky dostatočne závažného porušenia. V tejto súvislosti samozrejme taktiež platí, že smernicu alebo jej pravidlo možno považovať za nejasné či nepresné len do tej doby, kým Súdny dvor prostredníctvom svojich rozhodnutí neposkytne svoj výklad.

17.

Pokiaľ sa jedná o závažnosť porušenia dotknutej Smernice je taktiež potrebné posúdiť, či, resp. do akej miery § 11 ods. 3 zákona č. 281/2001 Z. z., ktorý stanovuje limit poisťného plnenia, obmedzuje práva spotrebiteľov zaručených článkom 7 Smernice. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje najmä na uznesenie Súdneho dvora EÚ vo veci C-430/13, ktorý vo výroku vyslovil, že článok 7 Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že členský štát nemá diskrečnú právomoc určiť rozsah rizika, ktoré má byť pokryté zábezpekou, ktorú má zložiť organizátor zájazdu alebo predajca v prospech spotrebiteľov. Je v právomoci vnútroštátneho súdu určiť, či kritériá stanovené dotknutým členským štátom týkajúce sa stanovenia sumy uvedenej zábezpeky majú za cieľ alebo za následok obmedzenie rozsahu rizika, ktoré má táto zábezpeka pokryť, pričom v takomto prípade sú zjavne nezlučiteľné s povinnosťami vyplývajúcimi z uvedenej smernice, a predstavujú preto dostatočne závažné porušenie práva Únie, ktoré by za predpokladu určenia priamej príčinnej súvislosti mohlo založiť zodpovednosť dotknutého členského štátu. O dostatočne závažné porušenie únieového práva ide aj vtedy, ak porušenie pretrváva aj napriek existencii ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ v danej oblasti, z ktorej vyplýva protiprávnosť správania členského štátu.

18.

Posúdením obsahu Smernice (v súlade s výkladom Súdneho dvora EÚ) a transpozičného predpisu, t. j. zákona č. 281/2001 Z. z., dospel odvolací súd k záveru, že podmienka závažného porušenia práva je v prejednávanej veci splnená, nakoľko formulácia § 11 ods. 3 zákona č. 281/2001 Z. z. mala za následok obmedzenie rozsahu rizika, ktoré má táto zábezpeka pokryť, a to na výšku 25 % ročných plánovaných tržieb z predaja zájazdov, resp. ak tieto tržby majú byť nižšie než v predchádzajúcom roku, na výšku minimálne 25 % týchto tržieb v predchádzajúcom roku. Odvolací súd poznamenáva, že skutočnosť, že formulácia § 11 ods. 3 zákona č. 281/2001 Z. z. mala za následok obmedzenie rozsahu rizika, ktoré má táto zábezpeka pokryť, vyplýva nepochybne aj zo skutočnosti, že žalobcovia obdržali po úpadku cestovnej kancelárie iba časť sumy, ktorú za zájazd zaplatili. Odvolací súd dodáva, že v zmysle judikatúry Súdneho dvora EÚ je článok 7 Smernice jednoznačný, a preto mal obsah transpozičného predpisu významovo presne zodpovedať obsahu Smernice, ktorá možnosť odchýlenia sa od tejto úpravy nestanovuje. Z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci Rechberger (C-140/97) taktiež výslovne vyplýva, že povinnosti stanovené v Článku 7 Smernice sú správne transponované do vnútroštátneho práva len v prípade, ak ustanovenia transpozičného predpisu majú za následok, že spotrebiteľ má v prípade úpadku cestovnej kancelárie právo nielen na repatriáciu, ale aj na vrátenie všetkých finančných prostriedkov zaplatených za zájazd.

19.

V súvislosti s príčinnou súvislosťou medzi porušením Smernice alebo jej pravidla a vznikom škody, ako treťou podmienkou na vznik nároku na náhradu škody spôsobenej v dôsledku nesprávnej implementácie smernice, odvolací súd uvádza, že v právnej teórii sa pod príčinnou súvislosťou označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnou transpozíciou smernice a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti. Príčinou vzniku škody nie je skutočnosť, ktorá je už sama následkom. Štát teda nezodpovedá „automaticky“ za každú ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére určitej fyzickej osoby alebo právnickej osoby po vydaní transpozičného predpisu. Nesprávna transpozícia smernice teda musí byť bezprostrednou príčinou škody.

20.

Odvolací súd v tejto súvislosti pripomína, že podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci Rechberger (C-140/97), v prípade ak smernica alebo jej pravidlo stanovuje povinnosť dosiahnutia určitého konkrétneho výsledku, je príčinná súvislosť daná aj vtedy, ak k vzniku škody prispeli výnimočné, či nepredvídateľné udalosti; v tejto veci išlo taktiež o transpozíciu článku 7 Smernice, ktorý je predmetom tohto sporu, pričom Rakúsko nesprávne transponovalo jednoznačný článok 7 dotknutej Smernice, ktorý zaručuje spotrebiteľom nárok na vrátenie peňazí v prípade úpadku organizátora komplexného zájazdu. Súdny dvor EÚ konštatoval, že ani úplne neobozretné konanie organizátora komplexného zájazdu a niektoré ďalšie nepredvídateľné skutočnosti, ktoré prispeli k vzniku škody, nemôžu mať vplyv na existenciu príčinnej súvislosti medzi porušením jednoznačného článku 7 Smernice v dôsledku jeho nesprávnej transpozície a škodou spôsobenou jednotlivcovi.

21.

Na základe uvedeného preto dospel odvolací k záveru, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď uzavrel, že žalobcovia v konaní neunesli dôkazné bremeno a nepreukázali príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom žalovaného a vzniknutou škodou, keďže žalobcami požadované peňažné plnenie, ktorého sa domáhali titulom náhrady škody spôsobenej nesprávnym prebratím smernice Európskej únie do právneho poriadku Slovenskej republiky, a ktorého výška zodpovedá žalobcami zaplatenej sume za zájazd nezrealizovaný v dôsledku úpadku cestovnej kancelárie, po odpočítaní poisťného plnenia, jednoznačne predstavuje majetkovú ujmu žalobcov spôsobenú nesprávnou implementáciou článku 7 Smernice do § 11 ods. 3 zákona č. 281/2001 Z. z. Majetok žalobcov sa totiž zmenšil bezprostredne v súvislosti s tým, že im žalovaný nezaistil efektívnu

vymáhateľnosť ich práva na vrátenie všetkých peňazí zaplatených za nezrealizovaný zájazd v prípade úpadku cestovnej kancelárie. K úbytku majetkových hodnôt žalobcov došlo okamihom vyplatenia poistného plnenia, ktoré bolo v dôsledku nesprávnej transpozície článku 7 Smernice do transpozičného predpisu (§ 11 ods. 3 zákona č. 281/2001 Z. z.) len vo výške 363, 92 eur, aj keď za zájazd zaplatili sumu 1. 618 eur; keď formulácia § 11 ods. 3 zákona č. 281/2001 Z. z. predstavuje porušenie práva Únie, pretože výklad článku 7 Smernice vyplývajúci z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci Rechberger (C-140/97) jednoznačne stanovuje, že spotrebiteľ má v prípade úpadku cestovnej kancelárie právo na vrátenie všetkých finančných prostriedkov zaplatených za zájazd, ako aj právo na repatriáciu.

22.

Na uvedenom základe odvolací súd konštatuje existenciu príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti členského štátu, t. j. žalovaného a škodou (zmenšením majetku) utrpenou jednotlivcami, t. j. žalobcami, ktorým skutočne vznikla škoda v sume 1. 254, 08 eur, čo v konaní sporné ani nebolo.

23.

S poukazom na vyššie uvedené právne závery odvolací súd dospel k záveru, že v prejednávanom spore sú dané všetky tri predpoklady vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú nesprávnou transpozíciou smernice Rady z 13. júna 1990, o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb č. 90/314/EEC do právneho poriadku Slovenskej republiky.

24.

K tvrdeniu súdu prvej inštancie, že žalobcovia v spore nepreukázali nesprávny úradný postup žalovaného pri transpozícii Smernice, nakoľko nepredložili žiaden dôkaz, t. j. dokument Európskej komisie, ktorým by bola Slovenská republika vyzvaná na odstránenie chýb (nezrovnalostí) v nadväznosti na nesprávnou transpozíciu Smernice odvolací súd uvádza, že táto námietka neobstojí z dôvodu, že k podmienkam vzniku zodpovednosti členského štátu za škodu spôsobenú jednotlivcovi v dôsledku nesprávnej implementácie smernice v žiadnom prípade nepatrí to, že by porušenie smernice alebo jej pravidla muselo byť konštatované Súdny dvorom EÚ (rozhodnutie Súdneho dvora EÚ v spojených veciach Brasserie du Becheur a Factortame III, C-46/93 a 48/93), a rovnako ani to, aby bol podaný podnet na Komisiu, resp. aby bolo nutné predložiť akýkoľvek dokument, ktorým by Komisia či iný orgán Slovenskú republiku vyzval na odstránenie chýb v nadväznosti na nesprávnou transpozíciu smernice, keďže žalobcovia môžu podať na vnútroštátny súd návrh na náhradu škody spôsobenej členským štátom z dôvodu porušenia práva Únie bez toho, aby došlo k vyhláseniu rozsudku o porušení práva Únie členským štátom.

25.

Odvolací súd na základe uvedeného dospel k záveru, že odvolanie žalobcov je v tomto rozsahu dôvodné, pretože rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku zamietajúcom nárok žalobcov 1/, 2/, 3/ a 4/ na náhradu škody je založený na nesprávnom právnom posúdení veci, t. j. súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil správnosť, resp. nesprávnosť transpozície Smernice do slovenského právneho poriadku, a nakoľko k tejto otázke nebolo potrebné opakovať alebo doplniť dokazovanie v odvolacom konaní, prvoinštančný rozsudok zmenil podľa § 388 C. s. p. tak, že žalobe žalobcov 1/ až 4/ v časti nároku uplatneného titulom náhrady škody vyhovel.

26.

Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobcu žalobcov 1/ až 4/ v celom rozsahu, t. j. aj v časti nároku, ktorý si uplatnili titulom primeraného zadosťučinenia vo výške 40. 000 eur, avšak žalobcovia vo vzťahu k tomuto nároku a k nimi uplatnenému odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) C. s. p. neuviedli žiadnu argumentáciu, a preto sa ním nebolo možné v odvolacom konaní zaoberať, keďže ak strana sporu iba formálne odcituje odvolací dôvod bez toho, aby ho konkretizovala v súvislosti s napádaným rozhodnutím, a neuvedie konkrétne pochybenia (vady, skutočnosti), v ktorých má naplnenie odvolacieho dôvodu spočívať, odvolací súd na takýto formálne uplatnený odvolací dôvod neprihliada a v zmysle § 373 ods. 1 veta druhá C. s. p. ani na doplnenie odvolacích dôvodov nevyzýva. Navyše, v

posudzovanej veci súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu nárok žalobcov 1/ až 4/ správne právne posúdil a dospel k správne právnemu názoru, že žalobcovia nepreukázali vznik nemajetkovej ujmy v súvislosti s nesprávnym úradným postupom žalovaného a na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku zamietajúcom nárok na primerané zadosťučinenie odvolací súd dodáva, že náhrada nemajetkovej ujmy sa vzťahuje výlučne k osobe, ktorej mala vzniknúť ujma, ktorá túto ujmu musí jednoznačne preukázať, nepreukazuje sa jej sankčná alebo motivačná funkcia vo vzťahu k zodpovednému subjektu, pričom v prejednávanej veci výška škody nebola tak značná, aby mohla spôsobiť žalobcom akúkoľvek ujmu, nakoľko ani netvrdili, že sa museli napr. zadlžiť, predať majetky, byť, že sa dostali do nepriaznivej finančnej situácie, čím by sa znížila ich sociálna situácia, postavenie v spoločnosti a pod.

27.

Odvolací súd aj z uvedeného dôvodu rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu zamietajúceho nárok žalobcov 1/ až 4/ na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 40. 000 eur ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdil.

28.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2 C. s. p. v spojení s § 262 ods. 2, § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že žalobcom 1/, 2/, 3/ a 4/ v konaní pred súdom prvej inštancie a odvolacom konaní v časti nároku o náhradu škody, v ktorom boli plne úspešní, priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník, a v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, v ktorom bol úspešný žalovaný, nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania žalovanému nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy v konaní nevznikli.

29.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 veta druhá C. s. p. v spojení s § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C. s. p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).
(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C. s. p.).
Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.
(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.
(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.
(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.
(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).